

Mai finn líra

Az a finn líra, melynek néhány reprezentánsa itt megszólal, fiatal költészet. Múltjáról, mozgatórugóiról szólni — hosszú lapokat igényelne. Jelenéről azonban el kell mondanunk — és ezt remélhetőleg az itt bemutatkozó költők is bizonyítják —, hogy érdekes, érzelmekben és gondolatokban gazdag versek tárháza. A magyar költészet jelenétől elsősorban modernista, kísérletező jellege különbözteti meg, első ránézésre látszik, hogy ez a költészet sokkal közelebb áll a mai francia, német, svéd lírához, mint Közép- és Kelet-Európa verskultúrájához. A finn líra számízte például a rimet, formai fogások helyett a feszes, pontos költői képet hangsúlyozza, a vers pedig szinte minden esetben egyetlen gondolati mag köré összpontosul.

Az ötvenes évek ezoterikus, a „tisza” vers eszményképét hirdető korszaka után a hatvanas évektől a finn költészet is politikus programköltészeté vált. Haavikko és Anhava „tisza” líráját Saarikoski, Rossi, Aronpuro, Parkkinen baloldali-radikális, minden ízében politikus költői irányzata váltotta fel. Napjaink finn lírája a maga módján igyekszik választ adni a körülöttünk forrongó, változó világ kérdéseire. Nem e költészet hibája, ha ezek a válaszok olykor komorak, s kínzó emberi szorongásokat közvetítenek.

Jávorszky Béla

KARI ARONPURO

ÉN ISZOM

Én iszom te iszol az isteni néma issza a sörét — az asztalon hamu: palackok tudónegatív árnyékai.
Valaki imádkozik a rádióban 19.43 mustáros zsírpapírt sodor a szél. Afrikai hangulat bugyborékol az absztinens klub kaminlyukain.
Mi iszunk ti isztok az isteni néma issza a sört. Egy óriás kítántorog a vécebe parfümzuhanyért. Swedenborg elindult s most a pályaudvar tetején ülve morfondíroz mért nincs szárnyuk a buszoknak. Én iszom te iszol az isteni néma issza a sörét: ősz van és homály — a pontszerű gyepen félig-olvadt hó és lucskosan rothadó falevelek

PENTTI SAARIKOSKI

HOL ÉS MIKOR

Hol és mikor
festették feketére a kardokat,
mielőtt elindultak a csatába?
Ezen tünődtem
egy olcsó szálló ablakán kihajolva.
Sok éve már. De most, hogy
megállt a folyó s holtan földre hulltak a sirályok,
ezen tőprengek megint. Ugyanaz
a kérdés: hol? és mikor?
Valahogy emlékezetembe kellene idéznem,
különben soha nem leszek biztonságban.

SZERVÁTIUSZ JENO: JÓKAI-EMLEKMŰ (RÉSZLET)

SZERVÁTIUSZ JENŐ: ERDÉLYI BALLADÁK
készült 1968-ban, az udvarhelyi Székely Dalegylet centenáriuma
ra (a székelyudvarhelyi Művelődési Ház előcsarnokában)

SZERETLEK

szeretlek
akár az ismeretlen földet
a sziklákat és alagutakat
könyvektől illatos magányos estéimet
feléd megyek a kavargó világban
forgószelek alatt
tudni akarom
ki vagy és milyen hűrok zengenek benned

TUOMAS ANHAVA

AZ IDEGEN

Idegen vagyok itt, adatokra lenne hát szükségem,
ti pedig folyton félrebeszéltek,
azt írjátok: virágzik a fa, elaludt a szél is —
hát igen: a fák fák, a virágok virágok, a szél pedig szél,
s az alvás: nos igen, esti kilenctől alszunk hajnali hatig,
s bár a férfi férfihoz, a nő nőhöz hasonló,
s a nőt otthona, a férfit az utca munkásának teremtették,
itt mégis a férfi megy haza, a nő pedig utcára áll ki,
egy térképre volna hát szükségem,
hogy megtudjam, ki kihez hasonló, hogy ki kit követ,
az anyák például hasonlók egymáshoz, a gyerekek is,
miért van hát, hogy a gyermek anyját követi?
temessenek holtan a holtak, élve temessenek az élők!
Egymásra hasonlítanak a fejek, a karok, a törzsek,
és a fejek mégis a törzsek tartozékai,
rá kell jönnöm, hogy van ez az egész,
rendet kell tennem,
még mielőtt eltévednék köztük.

PAAVO HAAVIKKO

RÓMAI ESTÉK

A római lejött vendégeivel a kertből
a Tiberishez vezető lépcsőig
s ott felemelte kezét.
Az aranytalakat a szolgák
a folyók kék vizébe hajították.
Barátok és fáklyavivők közt lépdelt a római.
Éjjelkor felszálltak a nádasok riadt vadkacsái.
A szolgák behúzták a vizről a hálót és kiáltoztak.
De ez a név meghalt s már mi sem tudjuk a regét.

JÁVORSZKY BÉLA fordításai